

S. Sayısı : 131

İstanbul üniversitesinin muvazenei umumiyyeye alınmasına dair olan kanunun 3 ncü maddesine iki fıkra eklenmesi hakkında 1/402, İstanbul üniversitesinin muvazenei umumiyyeye alınmasına dair olan kanunun 5 nci maddesine bağlı 1 sayılı cetvelin değiştirilmesine dair 1/411 ve İstanbul üniversitesinin muvazenei umumiyyeye alınmasına dair olan kanunun 6 ncı maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında 1/456 sayılı kanun lâyhaları ve Bütçe encümeni mazbatası

İstanbul üniversitesinin muvazenei umumiyyeye alınmasına dair olan kanunun 3 ncü maddesine iki fıkra eklenmesi hakkında kanun lâyihası (1/402)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/237

22 - XII - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İstanbul üniversitesinin muvazenei umumiyyeye alınmasına dair olan 4267 sayılı kanunun 3 ncü maddesine iki fıkra eklenmesi hakkında Sıhhat ve içtimâî muavenet vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 17 - I - 1936 da Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Mucib sebebler

İstanbul Üniversitesi'nin muvazenei umumiyyeye alınmasına dair olan 2467 sayılı kanunun 3 ncü maddesine göre Maliye, Maarif ve Sıhhat ve içtimâî muavenet vekâletince tayin ve tesbit edilen Üniversite talebesinin tedris ücretleri, şahadetname, imtihan kayıd ve suret harçları ve lâburatuvar masraflarından, işbu talebeden vekâletimize bağlı bulunan leylî Tıp talebe ve leylî Ebe talebe yurdlarına mensub olanlara aid harç ve ücretler, bütün masrafları Devletçe temin edilmekte bulunmak itibarile, yurd idareleri tarafından ve kendi tahsisatlarından verilmektedir. Halbuki bunlardan halen talebe mevcudu yedi yüzü bulan ve memleketin tabib ihtiyacına binaen bu günkü mevcudu ileride daha artacak leylî Tıp talebe yurdunun bu masraflar için verdiği paranın yekûnu mühim bir miktar tutmakta olduğu eihetle mevzu tahsisatları idarelerine yetişmeyeceği gibi aynı zamanda birer Devlet müessesesi olan yurdlar tarafından bu suretle yapılan tediye bütçenin bir faslından masraf edilip diğer faslına irad kaydedilmekten ibaret kalarak hakikatte Hazineye bir faydası da olmadığından yurdlara mensub talebenin işbu ücret ve harçların alınmaması muvafık olacağı düşünülmüş ve bu mütalea Maliye ve Maarif vekâletlerince de tasvib edilmekte bulunmuş ise de halen adı geçen kanun maddesine müsteniden alınan bu ücret ve harçlardan bir kısım talebenin istisnası hakkında bir hüküm bulunmadığından bunların tediyesiz kalması mümkün olamamaktadır.

Buna binaen hem Devletin birer irfan müessesesi olan bu yurdların, tahsisatlarından mühim bir kısımla bu ücret ve harçları vererek bu yüzden idarece sıkıntıya uğramalarına meydan bırakılmamak ve hem de Devlet idareleri arasında, netice itibarile bir faydayı da mucib olmayan, füzulî bir takım muameleler vukuuna mahal kalmamak üzere bahsedilen 2467 sayılı kanunun 3 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine lüzum görülmüş ve bunun için hazırlanarak birer sureti vekâletlere gönderilmiş olan kanun lâyihası hakkında :

A) Maarif vekâletinden alınan mütaleada: Bütün masrafları Devletçe verilen leylî müesseselerden olan ve tahsillerini tamamen Üniversitenin fen ve edebiyat fakültelerinde yapan Yüksek muallim

mektebi talebesinin de aynı suretle bu ücret ve harçlardan muaf tutulması, ve askerî tıp talebesi ile diğer askerî leylî talebe yurdlarının vaziyetleri de buna benzemekte olduğundan bunların da göz önüne alınması;

B) Millî Müdafaa vekâletinden alınan mütaleada : Üniversitede tıp, cezaçılık, dişçilik, ve kimyagerlik tahsil eden leylî askerî talebenin de aynı vaziyette olduğundan lâyihağa askerî leylî talebe kaydının de yer bulması;

C) Maliye vekâletinden alınan mütaleada : Tahsillerini ikmal etmeden mazeretsiz mektebi terkeden veya müebbed tard cezasına uğrayan talebeden bu harç ve masrafların toptan alınacağına dair lâyihaya bir hüküm ilâve edilmesi;

Beyan edilmiş ve bu mütalealar da nazara alınmak suretile ilişik kanun lâyihası yapılarak teklif olunmuştur.

İstanbul Üniversitesinin muvazenei umumiyeye alınmasına dair olan 2467 sayılı kanunun 3 ncü maddesine iki fıkra eklenmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 -- İstanbul Üniversitesinin muvazenei umumiyeye alınmasına dair olan 29 - V - 1934 tarih ve 2467 sayılı kanunun 3 ncü maddesine aşağıda yazılı iki fıkra eklenmiştir:

« 1 - Ancak bütün masrafları Devletçe temin edilerek Üniversitede tahsil eden Leylî tıp talebe yurdu, Leylî ebe talebe yurdu, Yüksek muallim mektebi, Askerî tıp mektebi talebeleri ve diğer askerî leylî talebe için Üniversite tedris ücretleri, imtihan ve kayid harçları, lâboratuvar masrafları, ve F. K. T. tasdikname harcı alınmaz. Yalnız şehadetname (diploma) ve suret harçları talebenin kendilerinden alınır.

« 2 - Tahsilini bitirmeden mazeretsiz olarak mektebi terkeden veya daimî tard cezasıyla mektebden çıkarılan talebeden işbu ücret, harc ve masraflar toptan alınır».

MADDE 2 — Bu kanun hükmü neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini İcra ve Maliye, Marif, Millî Müdafaa ve Sıhhat ve içtimalî muavenet vekilleri memurdur.

20 - I - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
İ İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp	C. Bayar	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar	Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

İstanbul üniversitesinin muvazenei umumiyeye alınmasına dair olan kanunun 5 nci maddesine bağlı 1 sayılı cedvelin değiştirilmesine dair kanun lâyihası (1/411)

T. C.

Başvekâlet

Karalar müdürlüğü

Sayı: 6/317

3 - II - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

2467 sayılı kanunun 5 ncü maddesine bağlı (1) sayılı cedvelin tadiline dair Maarif vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 29 - I - 936 toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil
İ. İnönü

Mucib sebebler

2467 sayılı kanunun 5 nci maddesine bağlı (1) sayılı cetvelin tedris heyeti kısmında görüleceği üzere doğendlere asgarî 35 ve azamî 55 lira verilmektedir.

Üniversite tedris heyetinin en faal uzuvları arasında bulunan doğendlerin büyük fedakârlıklarla İstanbul Üniversitesine getirdiğimiz eenebi âlimlerin yanında maddî gailelerden uzak bir ilim havası içinde çalışıp yetişebilmeleri ve ileride eenebi mütehasşsısların bırakacağı boşlukları doldurabilmeleri için hayatlarını tamamen ilim ve ilmi araştırma işlerine vakfetmeleri ve bunun için de kendilerinin mümkün olduğu kadar terfih edilmeleri lâzımdır.

Bu bakımdan doçendler, Üniversitenin hakikî yenilenme unsurlarıdır. Bunun için de Doğendliğe seçilenlerden ağır şartlar aranmakta ve (Agrégation) mahiyetinde bir imtihana tâbi tutulmaktadır : Buna mukabil, doğendlikte ilmi muvaffakiyeti ve kıdemi ile profesörlüğe terfiye lâyık olanları da bağlı buldukları kürsülerde münhal olmadıkça senelere beklemek mecburiyetindedirler. Bu da gösteriyor ki Üniversitenin ilmi karyerinde, doğendlik derecesi, ferağat ve fedakârlıkla geçirilmesi icab eden bir merhaledir.

Bu duruma göre, doğendlerin mümkün olduğu kadar terfih edilebilmeleri için 2467 sayılı kanunun 5 nci maddesine bağlı (1) sayılı cetvelin tedris heyeti kısmındaki 55 liralık 40 tane ve 45 liralık 25 tane ve 40 liralık 20 tane ve 35 liralık 17 tane doğendlik kaldırılarak bunların yerine 70 liralık 20 tane ve 55 liralık 22 tane ve 45 liralık 28 tane ve 40 liralık 32 tane doğendlik konulmuştur.

Kaldırılan doçend maaşlarının tutarı ile bunların yerine konan maaşların tutarı arasındaki fark 14 856 liradan ibarettir. Bu farka karşılık olmak üzere bakanlığımız bütçesinin 599 nu faslının 3 ncu maddesine 15 000 lira ilâve edilmiş ve bu ilâve tahsisat 1935 malî yılı bütçesile kabul edilmiştir.

Kanun lâyihasının 2 nci maddesine göre doğendlerin bidayeten 40 lira aslî maaşla tayin edilmeleri icab etmektedir. Yukarıda da arz edildiği gibi Bakanlar Kurulunca tasdik edilmiş olan Üniversite talimatnamesine göre doçend olarak tayin edileceklerde aranılan şart ve vasıflar, itinalı bir hazırlık ile elde edilebileceğinden ve doçend olmak isteyenler (Agrégation) mahiyetinde bir imtihana tâbi tutulduklarından diğer emsali yüksek tahsilli genelerden her halde iki, üç sene sonra maaşlı hizmete girebilmektedirler. 1452 sayılı kanunun 7 nci maddesinde yüksek bir mektebden mezun olmakla beraber eenebi memleketlerde de yüksek bir ihtisas mektebinden diploma alanların 9 nu derecedeki memuriyetlere kabul edilebileceği yazılıdır. Dođendlik için aranılan şartlar da bundan başka bir şey değildir. Doçendler ana dilinden başka Garb dillerinden en az birini, bu dille ilmi bir etüd yapacak ve yazacak kadar bilecekler ve ihtisas sahalarında orjinal tez ve etüd yapmış olacaklar ve ihtisaslarını da doçend olabilmek için ayrı bir imtihanla isbat edeceklerdir. Binaenaleyh 1452 sayılı kanunun eenebi memleketlerde ihtisas yapanlar için tanıdığı bir hakkı buna muadil surette yetişenler için de kabul etmek prensib itibarile umumî hükümlere aykırı değildir. Dođendlerin bidayeten 40 lira aslî maaşla tayin edilmelerine imkân vermek suretile mağduriyetlerine meydan bırakılmaması icab eder.

2467 sayılı kanunun 5 nci maddesine bağlı (1) sayılı cedvelin tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 2467 sayılı kanunun 5 nci maddesine bağlı (1) sayılı cedvelin tedris heyeti kısmındaki 55 liralık 40 tane, 45 liralık 25 tane ve 40 liralık 20 tane ve 35 liralık 17 tane doğendlik kaldırılarak bunların yerine 70 liralık 20 tane ve 55 liralık 22 tane ve 45 liralık 28 tane ve 40 liralık 32 tane doğendlik konulmuştur.

MADDE 2 — Bidayeten doğendliğe tayin olunanlar 40 lira aslî maaş alırlar. Ancak evvelce Devlet hizmetinde daha yüksek maaş almış olanlara buldukları derece maaşları verilir.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun buyuruklarını Finans ve Kültür Bakanları yapacaktır.

29 - I - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
<i>I. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>	<i>C. Bayar</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetin Kaya</i>	<i>C. Bayar</i>	<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>

İstanbul üniversitesinin muvazenei umumiyeye alınmasına dair olan kanunun 6 ncı maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında kanun lâyihası (1/456)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayn: 6/735

29 - II - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

2467 sayılı kanunun 6 ncı maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında Maarif vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 14 - II - 936 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

I. İnönü

Mucib sebebler

2467 sayılı kanunun 6 ncı maddesinin 1 ncı fıkrasında « Tıp fakültesinde ibate ve işe edilen asistanlara 50 - 60 lira ücret verilir» denilmektedir.

Tıp fakültesindeki asistanlıklar, bağlı oldukları kürsülere nazaran iki türdür. Biri klinik asistanları, diğeri de lâboratuvar asistanları. Klinik asistanları hastanelerde çalışmaları için, kanun hükmüne göre, kendilerine 50 - 60 lira ücret verilmekle beraber hastanelerde ibate ve işe edilmeleri de mümkün olmaktadır. Halbuki lâboratuvar asistanları fakülte merkez ve enstitü binalarındaki lâboratuvarlarda çalışmakta olduklarından kendilerinin ayrıca ibate ve işelerine imkân bulunmamaktadır. Bu durum karşısında kanunun hükümlerini yerine getirmek mümkün olmadığından lâboratuvarlarda çalışan asistanların mağduriyetini mucib olmaktadır. Bundan başka lâboratuvar asistanlığında çalışanlar kendilerini her türlü kazanç ümidlerinden uzak olarak bu pür ilim işine bağlanışlardır. Bundan dolayı lâboratuvar asistanlıkları için istekliler de az bulunmaktadır.

Bunun için 2467 sayılı kanunun 6 ncı maddesine Tıp fakültesinin ibate ve işe edilemeyen lâboratuvar asistanlarına ayda 75 lira ücret verilmesi hakkında bir fıkra eklenmesine lüzum görülmüş ve kanun lâyihası bu sebeble tanzim kılınmıştır.

2467 sayılı kanunun 6 ncı maddesine bir fıkra ilâve edilmesi hakkında kanun lâyihası

Madde 1 — 2467 sayılı kanunun 6 ncı maddesinin 1 ncı fıkrasındaki «Tıp fakültesinde ibate ve işe edilen asistanlara 50 - 60 lira ücret verilir.» ibaresinden sonra (İbate ve işe edilmeyen lâburatuvar asistanlarına da 75 lira ücret verilir.) kaydı ilâve edilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanun hükümlerini yapmaya Kültür ve Finans Bakanları memurdur.

17 - 2 - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
<i>İ. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>	<i>C. Bayar</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>	<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 114

Esas No. 1/402,411,456

20 - III - 1936

Yüksek Reisliğe

İstanbul Üniversitesinin umumî muvazeneye alınmasına dair olan 2467 sayılı kanunun 3 ve 6 ncı maddelerine fıkra eklenmesi ve 5 ncı maddesine bağlı cetvelde değişiklik yapılması hakkında olup Başvekâletin 3 tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyhaları encümenimize verilmiş olmakla Maarif vekili Saffet Arıkan, Yüksek tedrisat umum müdür vekili Cevad ve Muhasebat umum müdür vekili Cemal Yeşil hazır oldukları halde ayrı, ayrı okundu ve konuşuldu.

Lâyhılardan biri 2467 sayılı kanunun 3 ncü maddesi mucibince Üniversite talebesinden alınmakta olan ücret, hare ve masraflardan bir kısmının, bütün masrafları Devletçe temin edilerek Üniversitede okutulmakta olan talebeden alınmaması hakkında olup esbabı mucibede yazılı düşünce encümenimizce yerinde görülerek lâyihanın esas itibarile kabulü muvafık bulunmuştur. Ancak lâyihanın; talebelere tahsilini bitirmeden mazeretsiz olarak Üniversiteyi terkeden veya daimî tard cezasile Üniversiteden çıkarılardan işbu ücret, hare ve masrafların toptan alınmasına dair olan 2 numaralı fıkrası; bu kabül talebeden geçmiş zamana aid ücret, hare ve masrafların tahsiline tevessül edilmesi bir çok müşkülâta sebep olacağı gibi bu yoldaki takibattan bir çoklarının da semeresiz kalacağı kuvvetle melhuz bulunduğundan lâyihadan çıkarılmış ve 1 numaralı fıkra olduğu gibi kabul edilmiştir.

Bahsi geçen kanunun 6 ncı maddesine ilâvesine lüzum görülen fıkra teklif veçhile kabul edil-

mekle beraber maddenin bu tadili de ihtiva etmek üzere yeniden yazılması daha uygun görülmüştür.

2467 sayılı kanunun 5 ncı maddesine bağlı cetvelin Üniversite tedris heyeti kısmında 35 - 55 lira maaşlı 102 doçend bulunmaktadır. Teklif olunan lâyiha ile doçend maaşları 40 - 70 lira arasında tesbit edilmiştir.

Doçendler Üniversite tedris heyetinin en faal uzuvlarından bulunmakla beraber bunlara verilen maaşın yaptıkları hizmetle mütenasib olmadığı ve bundan başka doçendler arasında ilmen ve kıdemen profesörlüğe terfia lâyık olanlar bulunduğu halde bunların da münhal kürsü olmasından dolayı beklemek mecburiyetinde kaldıkları ve binaenaleyh bunların terfihine ihtiyac bulunduğu yolundaki izahat varid görülmüş ve bu sebeble yapılan teklif kabul edilmiştir.

Doçend maaşlarının 40 liradan başlaması hakkında Hükümetin esbabı mucibesinde izah olunan düşünce yerinde görülerek buna aid olan hüküm dahi kabul edilmiştir.

Üç lâyiha birleştirilmek suretile hazırlanan kanun lâyhıası Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

Reis	R. V.	M. M.
Burdur	Isparta	Trabzon
<i>M. Şeref Özkan</i>	<i>Mükerem Ünsal</i>	<i>Sırrı Day</i>
Kâtib		
İstanbul	Ankara	Balıkesir
<i>F. Öymen</i>	<i>Y. G. Kargı</i>	<i>E. Adakan</i>
Çorum	Çorum	Edirne
<i>M. Cantekin</i>	<i>E. Sabri Akgöl</i>	<i>F. Kaltakkıran</i>

Gümüşane	Gazi Anteb	İzmir	Mardin	Muş	Ordu
D. Sakarya	A. H. Ayerdem	H. Çakır	R. Erten	Ş. Ataman	H. Yalman
İzmir	Kayseri	Kırklareli	Seyhan	Siird	Yozgad
K. İnanç	N. Kerven	Ş. Ödül	Naci Eldeniz	M. Mayakon	S. İçöz

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

İstanbul üniversitesinin umumî muvazeneğe alınmasına dair olan 2467 sayılı kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1 — İstanbul üniversitesinin umumî muvazeneğe alınmasına dair olan 29 - V - 1934 tarih ve 2467 sayılı kanunun 3 ncü maddesine aşağıda yazılı fıkra eklenmiştir:

(Ancak bütün masrafları Devletçe temin edilerek üniversitede tahsil eden leylî tıbbi talebe yurdu, leylî ebe talebe yurdu, yüksek muallim mektebi, askerî tıbbi mektebi talebeleri ve didğeri askerî leylî talebe için üniversite tedris ücretleri, imtihan ve kayıd harçları, lâboratuvar masrafları ve F. K. T. tasdikname harcı alınmaz. Yalnız şahadetname «Diploma» ve suret harçları talebenin kendilerinden alınır.)

MADDE 2 — 2467 sayılı kanunun 5 nci maddesine bağlı cetvelin üniversite tedris heyeti kısmındaki 55 lira maaşlı 40, 45 lira maaşlı 25, 40 lira maaşlı 20 ve 35 lira maaşlı 17 doçentlik kaldırılarak bunların yerine 70 lira maaşlı 20, 55 lira maaşlı 22, 45 lira maaşlı 28 ve 40 lira maaşlı 32 doçentlik konmuştur.

Biddayeten doçentliğe tayin olunanlar 40 lira

maaş alırlar. Ancak evvelce Devlet hizmetinde daha yüksek maaş almış olanlara buldukları derece maaşları verilir.

MADDE 3 — 2467 sayılı kanunun 6 ncı maddesi aşağıdadaki şekilde değiştirilmiştir.

(İstanbul üniversitesinde istihdam olunan asistanlara menşeleri müsaid olmak şartile kıdemlerine göre 20 - 30 lira maaş veya bunların tutarı derecesinde ücret, baş asistanlara da 35 lira maaş veya bunun tutarı derecesinde ücret ve tıbbi fakültesinde ibate ve iâşe edilen asistanlara 50 - 60 lira ücret verilir. İbate ve iâşe edilmeyen lâboratuvar asistanlarına da 75 lira ücret verilir. Asistanların intihab, kabul ve infisal şekillerile istihdam müddetleri Maarif ve kâletince tesbit olunur.)

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Dahiliye, Maliye, Maarif ve Sıhhat ve içtimai muavenet vekilleri memurdur.

